

Nachtzwaluw excursie

Voorwaarde was dat het droog en warm moest zijn om deze avondexcursie te laten slagen. Anderhalf uur voordat we zouden vertrekken regende het nog en was het fris. Toch zijn we met 7 leden van de vogelwerkgroep en een introduc e om half negen vertrokken naar de Regte Heide bij Goirle en klaarde het weer gelukkig op. John had eerder het gebied verkend en zou de juiste plek weten waar we de nachtzwaluwen zouden kunnen horen en eventueel zien. Bij aankomst in het gebied om 21.00 uur zagen we als eerste een drietal reeën rustig in het gebied fourageren en kwetterde er nog een boomklever op de late avond. In de avondschemer zagen we ook nog een aantal roodborsttapuiten stil op de topjes van de struiken zitten. In de verte hoorden we een koekoek en dichtbij alarmeerde een tjiftjaf op onze aanwezigheid. We stonden even stil bij een natte sloot om te zien of we eventueel nog kikkers of salamanders zouden kunnen zien in het heldere water. Uitkijkend op het prachtige heidelandschap zagen we wederom een ree die nu wel de benen nam toen zij ons gezien had. Iets verder langs dit pad ligt een mooi vennetje waar we een jonge meerkoet zagen die zich verschool in het riet.

Aan het eind van dit pad keken we uit op de uitgestrektheid van het heidegebied. Wederom stond er een ree en konden we hem rustig bewonderen. Een aantal boompiepers vertoonde hun kunsten door omhoog te vliegen en zich dan rustig als aan een parachute te laten dalen vergezeld met het leuke deuntje van de vogel. Ook hoorden we nog het deuntje van een roodborstje en een fitis maar dit waren toch wel de laatste vogelgeluiden. Nadat de schemer was ingetreden spitste we onze oren om het geluid op te vangen van de vogel waarvoor we waren gekomen, de nachtzwaluw.

De nachtzwaluw (*Caprimulgus europaeus*) is een vogel uit de familie van de nachtzwaluwen (*Caprimulgidae*). De soort is overigens met de zwaluwen noch met de gierzwaluwen verwant. De nachtzwaluw is onder verschillende namen bekend. De meest gebruikte alternatieve naam, die ook in vele andere talen is terug te vinden, is **geitenmelker**, wat ook de letterlijke betekenis is van de Latijnse naam *Caprimulgus*.

De nachtzwaluw wordt ongeveer 26 tot 28 cm. lang. De spanwijdte is ongeveer 53 tot 61 cm. lang. Het verenkleed van een volwassen nachtzwaluw is grijsig en kastanjebruin gestreept.

De nachtzwaluw is een schemeractieve vogel. Zijn zang is een bevreemdend, trillend geluid. Het is dermate typisch dat het de makkelijkste manier is om een nachtzwaluw te ontdekken; je moet vooral goed luisteren. Het is een enigszins mechanisch getril, van variabele intensiteit, dat hij na zonsondergang zittend vanaf een uitkijkpost ten gehore brengt. In de vlucht heeft de nachtzwaluw een zachte maar scherpe roep, die regelmatig herhaald wordt om contact te leggen met soortgenoten.

De nachtzwaluw vliegt vooral in het donker, waarbij de vlucht geruisloos en mot-achtig is. Overdag ligt de vogel stil op de grond en vertrouwt hij op zijn verenkleed met schutkleuren als camouflage. Hierdoor is de soort moeilijk te zien en moet men geluk of de juiste kennis hebben om er een waar te nemen.

Zo rond half elf hoorde we de eerste zachtjes aan de rand van het bos. In het schemer zien we ook nog een houtsnip overvliegen. Op een gegeven moment hoorden we duidelijk een tweetal nachtzwaluwen dicht in de buurt. Plotseling vloog er een vogel op en jawel hoor, duidelijk zagen we hem over de heide vliegen en bovenin de top van een boom plaatsnemen. Een korte tijd later vloog het al jagend over de heide, een prachtig gezicht. Ook een derde exemplaar liet zich horen.

Na nog even genoten te hebben besloten we maar om het gebied te verlaten en terug huiswaarts te gaan.

Ik denk dat ik namens Beppie, Thieu, Stephan, Jan, Hans en Tim, John mag bedanken dat hij deze plek met ons heeft willen delen.

Leo Reijnierse, *coördinator VWG Ken en Geniet*

Natuurvereniging Ken en Geniet